

Sygn. akt IV K 23/15

WYROK

o.a.W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w IV Wydziale Karnym w składzie :

Przewodniczący : SSR Radosław Lorenc

Protokolant: Piotr Śmieszek

Przy udziale Prokuratora Zbigniewa Bielawskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 27 kwietnia 2015 r. oraz 17 czerwca 2015 r. sprawy

z wniosku Prokuratury Rejonowej S.-P. w S. w przedmiocie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego (...) Spółka z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w S. za czyn zabroniony pod groźbą kary popełniony przez K. M. potwierdzony prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 23 kwietnia 2014 r w sprawie IV K 157/14 kwalifikowany z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks polegający na tym, że działając w imieniu płatnika M. Trap Sp. zo.o. Sp.k z siedzibą w S. przy ul. (...) w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacił na rachunek Trzeciego urzędu Skarbowego w S.:

- **do dnia 20.02.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za styczeń 2012 r. w kwocie 2.449 zł,**
- **do dnia 20.04.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za marzec 2012 r. w kwocie 3.801 zł,**
- **do dnia 20.05.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za kwiecień 2012 r. w kwocie 2.429 zł**
- **do dnia 20.06.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za maj 2012 r. w kwocie 2.254 zł**
- **do dnia 20.07.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za czerwiec 2012 r. w kwocie 2.458 zł**
- **do dnia 20.08.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za lipiec 2012 r. w kwocie 2.218 zł**
- **do dnia 20.09.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za sierpień 2012 r. w kwocie 2.519 zł,**
- **do dnia 22.10.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za wrzesień 2012 r. w kwocie 3.167 zł**
- **do dnia 20.11.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za październik 2012 r. w kwocie 2.013 zł**

- do dnia 20.12.2012 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za listopad 2012 r. w kwocie 2.707 zł

- do dnia 21.01.2013 r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za grudzień 2012 r. w kwocie 2.612 zł,

orzeka

I Na podstawie art. 5 a contrario ustawy z dnia 28.10.2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. Nr 197, poz. 1661 z późn. zm.) stwierdzić brak odpowiedzialności (...) Spółka z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w S. za czyn zabroniony kwalifikowany z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks, popełniony przez K. M., działającego w imieniu ww. podmiotu zbiorowego

II na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 22 ustawy z dnia 28.10.2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. Nr 197, poz. 1661 z późn. zm.) koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt IV K 23/15

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu (...) pod numerem KRS: (...). Wspólnikami wskazanej wyżej spółki są P. M., A. M., którzy są komandytariuszami oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Do reprezentowania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej uprawniony jest wyłącznie komplementariusz, tj. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Do reprezentowania komplementariusza uprawniony jest prezes zarządu – w przypadku powołania zarządu jednoosobowego, natomiast w przypadku powołania zarządu wieloosobowego, komplementariusza reprezentuje prezes zarządu samodzielnie, natomiast każdy z pozostałych członków zarządu reprezentuje spółkę łącznie z prezesem zarządu, członkiem zarządu lub z prokurentem. W skład zarządu komplementariusza wchodzi P. M. (prezes zarządu) oraz A. M. (wiceprezes zarządu).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej jest K. M..

Dowód:

- odpis z KRS – k. 23-29.

K. M. działając w imieniu płatnika (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w S. przy ul. (...), w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacił na rachunek Trzeciego Urzędu Skarbowego w S.:

1. do dnia 20.02.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za styczeń 2012r. w kwocie 2.449zł;
2. do dnia 20.04.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za marzec 2012r. w kwocie 3.801zł;
3. do dnia 21.05.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za kwiecień 2012r. w kwocie 2.429zł;
4. do dnia 20.06.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za maj 2012r. w kwocie 2.254zł;

5. do dnia 20.07.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za czerwiec 2012r. w kwocie 2.458zł;
6. do dnia 20.08.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za lipiec 2012r. w kwocie 2.218zł;
7. do dnia 20.09.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za sierpień 2012r. w kwocie 2.519zł;
8. do dnia 22.10.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za wrzesień 2012r. w kwocie 3.167zł;
9. do dnia 20.11.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za październik 2012r. w kwocie 2.013zł;
10. do dnia 20.12.2012r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za listopad 2012r. w kwocie 2.707zł;
11. do dnia 21.01.2013r. pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za grudzień 2012r. w kwocie 2.612zł.

Za powyższy czyn, stanowiący przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w związku z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks, K. M. został skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 23 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie IV K 157/14, na karę grzywny w rozmiarze 30 stawek dziennych po 60 zł każda stawka.

Dowód:

- wyrok nakazowy Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 23 kwietnia 2014 r., IV K 157/14.

W 2012 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa realizowała kontrakty zawarte z (...) Stoczną (...) w Ś. oraz ze (...) Stoczną (...). W momencie zawierania tychże kontraktów oba podmioty były wypłacalne. W trakcie realizacji powyższych kontraktów okazało się jednak, że obie stocznie nie wywiązują się w sposób właściwy ze swych zobowiązań oraz nie uiściły należności na rzecz (...) sp. z o.o. spółki komandytowej. W ten sposób (...) sp. z o.o. spółka komandytowa popadła w problemy finansowe oraz straciła płynność finansową.

Zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych za 2012 rok (...) sp. z o.o. spółka komandytowa uiściła w marcu 2012 r. (za styczeń i luty), w kwietniu i sierpniu 2014 r. (za marzec i kwiecień 2012 r.) oraz w lipcu 2014 r. (za miesiące od maja do grudnia 2012 r.).

Dowód:

- wyjaśnienia P. M. – k. 30-31,

- zeznania i wyjaśnienia K. M. – k. 31-33, k. 15 akt sprawy IV K 157/14,

- pismo Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. z dnia 22.06.2015 r. – k. 57.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w roku 2012 z prowadzonej działalności gospodarczej osiągnęła zysk netto 122.604,01 zł.

Dowód:

- sprawozdanie finansowe za rok 2012 – k. 42-51.

Osoba uprawniona do reprezentacji podmiotu zbiorowego – P. M. – na rozprawie głównej w dniu 27 kwietnia 2015 r. wyjaśnił, że Spółka została założona w listopadzie 2011 r., a jej wspólnicy liczyli na znalezienie odpowiednich kontrahentów oraz uzyskanie płynności finansowej. P. M. wyjaśnił, że pierwsze kontrakty zawarte z (...) Stoczną (...) w Ś. oraz ze (...) Stoczną (...) okazały się nierentowne. Wskazał, że zaliczkami na podatek dochodowy od osób fizyczny zajmował się zarówno K. M. jak i on sam. Nadto podniósł, że brak płatności powyższych zaliczek wynikał z faktu, że spółka nie posiadała środków na ich uiszczenie. P. M. podał, że spółka liczyła na to, że uda jej się zawrzeć dobry kontrakt oraz, że odzyska płynność finansową i będzie miała możliwość opłacania wszelkich należności, co też się stało w 2014 r. i wówczas spółka wywiązała się ze wszelkich ciążyących na niej zobowiązań podatkowych. Stwierdził, że to on podjął decyzję o przekazaniu K. M. zadań dotyczących zaliczek na podatek dochodowy, albowiem miał do niego wówczas, jak i nadal, pełne zaufanie, a także nie dostrzegał żadnych nieprawidłowości czy też braku staranności w jego zachowaniu. Jednocześnie wskazał, że wspólnie z K. M. podjęli decyzję o zawarciu kontraktów, które ostatecznie okazały się nierentowne.

Wyjaśnienia złożone przez P. M. – osobę uprawnioną do reprezentacji podmiotu zbiorowego orzekający w sprawie Sąd ocenił jako wiarygodne. Były one jasne, rzeczowe i spójne. P. M. przedstawił okoliczności, w jakich przekazał K. M. zajmowanie się kwestiami zaliczek na podatek dochodowy oraz, że posiadał do niego pełne zaufanie.

Sąd dał wiarę także zeznaniom złożonym przez K. M.. Zeznania te były szczegółowe i konsekwentne. Nadto zeznania K. M. były zgodne z wyjaśnieniami złożonymi przez osobę reprezentującą podmiot zbiorowy – P. M..

Dokonując rekonstrukcji stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd oparł się również na dowodach z dokumentów tj. odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, odpisu wyroku wydanego wobec K. M., sprawozdania finansowego spółki, pisma z Trzeciego Urzędu Skarbowego w S.. Wiarygodność tychże dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu.

Ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego doprowadziła Sąd do przekonania, iż brak jest podstaw do przypisania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce komandytowej z siedzibą w S. odpowiedzialności za czyn zabroniony kwalifikowany z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks, popełniony przez K. M., działającego w imieniu ww. podmiotu zbiorowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary dla pociągnięcia podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności karnej konieczne jest zaistnienie łącznie trzech przesłanek określonych w art. 3, 4 i 5 ustawy. Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności za czyn zabroniony, którym jest zachowanie osoby fizycznej działającej w imieniu lub w interesie podmiotu zbiorowego w ramach uprawnienia lub obowiązku do jego reprezentowania, podejmowania w jego imieniu decyzji lub wykonywania kontroli wewnętrznej, albo przy przekroczeniu tego uprawnienia lub niedopełnieniu tego obowiązku, jeżeli zachowanie to przyniosło lub mogło przynieść podmiotowi zbiorowemu korzyść, chociażby niemajątkową. Z kolei zgodnie z art. 4 ustawy podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności, jeżeli fakt popełnienia czynu zabronionego, wymienionego w art. 16 ustawy, przez osobę, o której mowa w art. 3, został potwierdzony prawomocnym wyrokiem skazującym tę osobę, wyrokiem warunkowo umarzającym wobec niej postępowanie karne albo postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe, orzeczeniem o udzielenie tej osobie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności albo orzeczeniem sądu o umorzeniu przeciwko niej postępowania z powodu okoliczności wyłączającej ukaranie sprawcy. Natomiast w myśl art. 5 ustawy podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszło w następstwie:

1) co najmniej braku należytej staranności w wyborze osoby fizycznej, o której mowa w art. 3 pkt 2 lub 3, lub co najmniej braku należytego nadzoru nad tą osobą – ze strony organu lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego,

2) organizacji działalności podmiotu zbiorowego, która nie zapewniała uniknięcia popełnienia czynu zabronionego przez osobę, o której mowa w art. 3 pkt 1 lub 3a, podczas gdy mogło je zapewnić zachowanie należytej staranności, wymaganej w danych okolicznościach, przez organ lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego.

Nie ulega wątpliwości, iż K. M., jako prokurent (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej, jest osobą, o jakiej mowa w art. 3 ust. 1 wzmiankowanej wyżej ustawy. Prokurent działa bowiem w imieniu oraz w interesie podmiotu zbiorowego w ramach uprawnienia do jego reprezentowania, jakim jest udzielona mu prokura, tj. szczególny rodzaj pełnomocnictwa, nadto prokurent podejmuje decyzje w imieniu podmiotu zbiorowego. Nie ulega również wątpliwości, iż K. M. dopuścił się przestępstwa skarbowego wymienionego w art. 16 ustawy, za które został skazany prawomocnym wyrokiem sądu. Uznać więc trzeba, iż zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności podmiotu zbiorowego określone w art. 3 ust. 1 oraz w art. 4 ustawy.

Spełnienie dwóch powyższych przesłanki nie wystarcza jednak do przypisania odpowiedzialności podmiotowi zbiorowemu za czyn zabroniony pod groźbą kary. Dla poniesienia odpowiedzialności przez podmiot zbiorowy konieczne jest jeszcze, jak wskazano powyżej, zaistnienie trzeciej przesłanki, tj. zawinienia. Przesłanka ta ukształtowana została w przywołanym art. 5 ustawy. Aktualnie obowiązująca treść tegoż przepisu (od 14 listopada 2011 r.) przewiduje odrębny rodzaj zawinienia podmiotu w przypadku osób, o których mowa w art. 3 pkt 2 i 3 ustawy, kiedy to konieczne jest stwierdzenie winy w wyborze bądź winy w nadzorze nad taką osobą oraz odrębny rodzaj zawinienia podmiotu w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 3 pkt 1 i 3a, kiedy to dla przypisania winy podmiotowi zbiorowemu konieczne jest stwierdzenie winy w organizacji działalności tegoż podmiotu.

W realiach niniejszej sprawy nie sposób przyjąć, iż po stronie podmiotu zbiorowego nastąpiła wina w wyborze osoby odpowiedzialnej za rozliczanie należności publicznoprawnych, w tym wypadku zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, czy też brak należytego nadzoru nad tą osobą. Zresztą, jak wskazał przedstawiciel tego podmiotu darzy on zaufaniem K. M., jako prokurenta komplementariusza. Nadto odpowiedzialność tej osoby nie wynikała z rażących zaniedbań tej osoby w zakresie swoich obowiązków, lecz z innych przyczyn, o których będzie mowa poniżej, a które zaistnieć mogłyby nawet w sytuacji powierzenia obowiązków w zakresie rozliczania należności publicznoprawnych innym osobom. Dla przypisania odpowiedzialności podmiotowi zbiorowemu (...) Sp. z o.o. spółce komandytowej za czyn zabroniony popełniony przez K. M. – a zatem osobę o jakiej mowa w art. 3 pkt 1 ustawy – konieczne byłoby zatem ustalenie czy do popełnienia czynu zabronionego doszło w następstwie organizacji działalności podmiotu zbiorowego, która nie zapewniała uniknięcia popełnienia czynu zabronionego, podczas gdy mogło je zapewnić zachowanie należytej staranności, wymaganej w danych okolicznościach, przez organ lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie ta materialnoprawna przesłanka odpowiedzialności podmiotu zbiorowego nie została spełniona. Należy bowiem zauważyć, iż brak jest podstaw do stwierdzenia, iż organizacja działalności podmiotu zbiorowego – (...) Sp. z o.o. spółka komandytowa – była niewłaściwa i nie zapewniła uniknięcia popełnienia czynu zabronionego przez K. M.. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie prowadzi do wniosku, iż do popełnienia czynu zabronionego przez K. M. doszło na skutek problemów finansowych Spółki wynikających z ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej oraz sytuacji na rynku usług stoczniowych które świadczyła Spółka. Z wyjaśnień osoby reprezentującej podmiot zbiorowy jak i zgodnych z nimi zeznań świadka K. M. wynika, że spółka w 2012 r. nie posiadała płynności finansowej, co było skutkiem braku płatności przez kontrahentów spółki za wykonane przez nią prace. Aby nie popaść w większe problemy finansowe, które zapewne doprowadziłyby do zakończenia działalności Spółki oraz jej likwidacji, spółka wywiązywała się z najpilniejszych jej zdaniami zobowiązań, tj. płaciła wynagrodzenia swoim wykwalifikowanym pracownikom, bez których nie mogłaby funkcjonować. Natomiast ze zobowiązań publicznoprawnych spółka wywiązała się w miarę swoich możliwości wówczas, gdy odzyskała płynność finansową. Nie sposób również przyjąć, aby zawarcie kontraktów, które spowodowały problemy finansowe spółki nastąpiło na skutek braku należytej staranności w wyborze kontrahentów, albowiem w czasie zawierania kontraktów kontrahenci ci byli wypłacalni, co wiąże się z normalnym ryzykiem handlowym. Oczywiście dla odpowiedzialności K. M. nie miało to znaczenia, w przeciwieństwie do precyzyjnie wskazanych w ustawie przesłanek odpowiedzialności podmiotu zbiorowego. Organizacja działalności (...) Sp. z o.o. spółki komandytowej była właściwa, a popełnienie czynu zabronionego przez K. M. nie nastąpiło na skutek niezachowania należytej staranności przez organ Spółki. Skoro tak to

należy stwierdzić, iż nie została wykazana podstawowa przesłanka odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, tj. wina tegoż podmiotu.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd doszedł do przekonania, iż w niniejszej sprawie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa nie ponosi odpowiedzialności za czyn zabroniony kwalifikowany z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks, popełniony przez K. M., działającego w imieniu ww. podmiotu zbiorowego.

W konsekwencji powyższego na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 22 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary Sąd orzekł, iż koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.